

3.2.2016

Salassa pidettävä Julkl 24.1 § 12 k
(HUOM: julkinen Fivan
johtokunnan päätöksen
julkistamisen
yhteydessä)

Finanssivalvonnan johtajan esitys makrovakaussvälineiden käytöstä (luonnos)

Esitän, että Finanssivalvonnan johtokunta:

- *asettaa muuttuvan lisäpääomavaatimuksen edelleen 0,0 %:n tasolle, ja*
- *ehdottaa EKP:lle merkittävien suomalaisten luottolaitosten asuntolainasalkun keskimääräisten riskipainojen korottamista mikrovalvonnan keinoilla tasolle, joka huomioi stressitestien perusteella luottolaitoksille aiheutuneet luottotappiot, sekä arvioi missä määrin luottolaitosten riskipainovaatimuksia olisi korotettava järjestelmäriskien huomioimiseksi.*

Esitys luottolaitoslain 15 luvun 11 §:ssä säädetyn enimmäisluottotussuhteen tason mahdollisesta alentamisesta tehdään lainkohdan tultua voimaan 1.7.2016.

Keskeiset perustelut muuttuvan lisäpääomavaatimuksen asettamiselle 0,0 %:n tasolle

Muuttuvan lisäpääomavaatimuksen ensisijaisena perusteena käytettävä luottokannan ja BKT:n suhteen trendipoikkeaman tuorein havainto (2,9 %) ja sen muuttuvalle lisäpääomavaatimukselle annettava ohjearvo (0,25 %) pienenevät edellisestä neljänneksestä huomattavasti. Luottokanta/BKT-trendipoikkeama on laskenut vuodesta 2010 ja sen tuorein havainto on matalin sitten vuoden 2005.

Täydentävät riskimittarit (mm. kokonaistalouden ja vaihtotaseen kehitys, luotonannon kasvuvauhti, kotitalouksien velkaantuneisuus, asuntohintojen kehitys, riskien hinnoittelu ja pankkien haavoittuvuudet) eivät edelleenkään viittaa sellaiseen rahoitusjärjestelmän haavoittuvuuksien kasvuun, joka edellyttäisi muuttuvan lisäpääomavaatimuksen kasvattamista. Myöskään kokonaistalouden näkymät eivät tue muuttuvan (vastasyklisen) lisäpääomavaatimuksen käyttöönottoa. Muuttuvan lisäpääomavaatimuksen mahdollinen soveltaminen vaikuttaisi kotitalouksien velkaantuneisuuden lisäksi yritysluottotukseen.

Päätettäessä muuttuvan lisäpääomavaatimuksen asettamisesta on syytä ottaa huomioon myös muut toteutetut ja vireillä olevat päätökset makrovakaussvälineiden käytöstä. Tammikuussa 2016 voimaan tulivat systeemisesti merkittävien luottolaitosten ns. O-SII-puskuri-

3.2.2016

Salassa pidettävä JulkL 24.1 § 12 k
(HUOM: julkinen Fivan
johtokunnan päätöksen
julkistamisen
yhteydessä)

vaatimukset. Vaikka nämä vaatimukset ovat luonteeltaan rakenteellisia, niillä voi käyttöönoton yhteydessä olla myös suhdanneluonteisia vaikutuksia.

Keskeiset perustelut luottolaitosten keskimääräisten riskipainojen korottamiselle

Sisäisten mallien menetelmään perustuvien asuntolainojen keskimääräiset riskipainot ovat Suomessa suhteellisen matalia ja riskipainojen tasot vaihtelevat pankeittain. Riskipainot ovat alhaisia sekä riskinäkökulmasta että verrattaessa riskipainotasoja muihin relevantteihin EU-maihin. Standardimenetelmää käyttävien pankkien asuntoluottoihin soveltama riskipaino on vakavaraisuusasetuksen mukaisesti 35 %.

Suomen Pankissa ja Finanssivalvonnassa tehtyjen laskelmien valossa asuntolainojen riskipainojen tulisi olla vähintään 10 %, jotta pankkien asuntolainoille kohdennetut minimipääomavaatimusten mukaiset pääomat kattaisivat stressitilanteessa asuntolainoista suoraan koituvat luottotappiot. Analyysi perustuu 1990-luvun pankkikriisin luottotappioaineistoon sekä viime vuosien stressitestiskenaarioihin. Lisäksi on perusteltua arvioida missä määrin luottolaitosten riskipainovaatimuksia olisi korotettava järjestelmäriskien huomioimiseksi.

Asuntoluottokannan suhteellisen korkea taso verrattuna BKT:hen ja kotitalouksien tuloihin lisää järjestelmäriskin uhkaa. Kansainvälisessä vertailussa Suomen kotitalouksien nykyiset velkamäärät suhteessa käytettävissä oleviin tuloihin ylittävät jonkin verran euro-alueen keskiarvon. Suuri velkaantuneisuus lisää tyypillisesti asuntoluottomarkkinoiden ja asuntojen hintojen suhdannevaihtelun kielteisiä vaikutuksia kotitalouksien ja pankkien kestokykyyn. Velkaantuneisuus voi vahvistaa taantuman haitallisia vaikutuksia kotitalouksien kulutukseen sekä kerrannaisvaikutuksena talouteen ja pankki-sektoriin laajemmin.

Asuntolainojen 10 %:n vähimmäisriskipainorajan soveltaminen vaikuttaisi kahden pankin riskipainoihin. Riskipainojen korottaminen vaikuttaisi näiden pankkien kokonaisvakavaraisuussuhteisiin, ja sillä voisi myös olla vaikutus asuntolainoituksen marginaaleihin, joskin tämä vaikutus arvioidaan pieneksi.

Jakelu

Suomen Pankki
Valtiovarainministeriö
Sosiaali- ja terveysministeriö